

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

7e jaargang nummer 3

oktober 1997

Het Gevoelen van Christus

door H. C. Voorhoeve, 1903

"Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was; Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn; Maar heeft Zichzelve vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den mensen gelijk geworden; En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelve vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, den dood des kruises. Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is; Opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn. En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods des Vaders." Fil. 2:5-11

Jezus

In Fil. 2:5-8 stelt de geïnspireerde schrijver ons de zachtmoedige, onzelfzuchtige, gehoorzame Mens Christus Jezus voor. Hij was de Heer des hemels. Hij bezat alle macht in hemel en op aarde. Goddelijke majesteit en eer waren zijn deel. Hij was God boven alles, geprezen tot in eeuwigheid.

Door Hem waren alle dingen geschapen, en door Hem bestaan zij.

En toch verscheen Hij in deze wereld als een arm mens, als een dienstknecht, die niets had, waarop Hij zijn hoofd kon nederleggen. De vossen en vogelen, schepselen zijner hand, waren er beter aan toe dan Hij, de Schepper. Zij hadden een plaats waar zij rusten konden, Hij niet. Mat. 8:20

Hij, die alles was, vernietigde Zichzelf. Hij verliet zijn heerlijkheid; Hij deed

slavenwerk, en dacht nimmer aan Zichzelf. Hij dacht aan anderen, zorgde voor anderen, weende met anderen en diende anderen. Zijn leven was een leven van volkomen zelfopoffering. Hij stond lijnrecht tegenover de eerste Adam, die, mens zijnde, Gode gelijk wilde wezen en zo een slaaf van satan werd.^{Gen.3}

De Heer Jezus, die de hoogste was, nam de laagste plaats in onder de mensenkinderen. Nooit kan iemand zulk een lage plaats innemen, als Hij gedaan heeft. En Hij vernederde Zich zó diep, dat ook niemand Hem nóg lager had kunnen plaatsen. Hij werd gehoorzaam tot in de dood, ja, tot in de dood des kruises.

Merken wij op, dat het kruis hier beschouwd wordt als het einde van een leven van gehoorzaamheid, als de kroon op een leven van zelfopoffering. Ongetwijfeld is het waar, dat dezelfde daad, die het eind was van een leven van zelfopoffering, ook tegelijkertijd diende tot het wegnemen der zonde, maar toch is er van dit laatste in dit hoofdstuk geen sprake.

Hier vinden wij Hem, die al zijn heerlijkheid aflegde, en die alle aardse glans versmaadde, de minste plaats innemen.

Zijn ouders waren arm, en konden als offer voor hun zoon slechts een paar tortelduiven brengen.^{Luk. 2:24}

Hij Zelf werkte als timmerman en was als zodanig in zijn aards vaderland bekend. De stad, waarin Hij opgroeide,

was klein en veracht. Men noemde Hem daarom Nazarener. "Kan uit Nazareth iets goeds komen?" roept zelfs een Nathanaël uit.^{Joh. 1:47} En anderen vragen op minachtende toon: "Is deze niet de timmerman?"^{Mark. 6:3}

Hij was een wortel uit dorre aarde; Hij bezat geen schoonheid in de ogen der mensen. Hij was de verachte, onzelfzuchtige, nederige mens van het begin tot het einde. En Hij gaf alles over, zelfs zijn kostbaar leven.

In één woord: Zijn zelfopoffering was volmaakt. En de uitkomst van zijn leven van zelfverloochening lezen wij in Fil. 2:9:

"Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is."

De Heere Jezus koos de geringste plaats; God schonk Hem de hoogste plaats.

Hij vernietigde Zichzelf; God verheerlijkte Hem.

Hij zei: "Ik ben een worm en geen man."^{Ps. 22:7} God stelde Hem tot Hoofd boven allen.

Hij daalde neer in het stof des doods; God gaf Hem een plaats op de troon der majesteit in de hemelen aan Zijn rechterhand.

Wat leren wij hieruit? De weg tot verhoging voert door zelfverloochening.

Wanneer wij dit waarlijk verstaan en ter harte nemen, kunnen wij veel nijd en strijd vermijden; zullen wij aan het

eigen-ik minder waarde hechten, en meer voor anderen dan voor ons zelf bezorgd zijn. God zal voorzeker al degenen verhogen, die in de gezindheid van Christus de geringste plaats begeren in te nemen. En even zeker zal Hij ook allen vernederen, die iets trachten te zijn. b.v. 1Pet. 5:5, 6

Zichzelf vernietigen, dat is ware vrijheid, waar geluk, ware verhevenheid! Welk een wonderbare aantrekkingskracht heeft iemand, die niet hoog van zichzelf denkt! En hoe voelt men onwillekeurig afkeer van een eierzuchtige, die zich steeds op de voorgrond tracht te plaatsen.

Behalve het goddelijke voorbeeld, dat wij hierboven beschouwd hebben, vinden wij echter in dit hoofdstuk nog andere voorbeelden, die ons tot lering kunnen zijn. Te meer waar wij hier mensen voor ons hebben, van gelijke beweging als wij.

Paulus

In de eerste plaats is de apostel Paulus ons een voorbeeld van zelfverloochening en zelfopoffering.

Hoezeer was hij in de nederige geest van zijn Heer en Meester doorgedrongen! Hoe treffend klinken de volgende woorden uit de mond van een man, die van nature niet licht zou geduld hebben, dat iemand hem in zijn roemrijke loopbaan tegenstond:

"Maar al werd ik ook geplengd over het offer en de bediening uws geloofs, zo verblijd ik mij, en verblijd mij met u allen." Fil. 2:17

Paulus was bereid zich te vernietigen en als een drankoffer uitgegoten te worden over het offer der Filippiërs.

Woont in ons een dergelijke gezindheid? Wel geven wij meestal gaarne onze krachten voor een zaak, waarin wijzelf betrokken zijn. Maar hoe weinig vindt men ons bereid ons te verheugen in de dienst van anderen! Ons werk, ons prediken, ons spreken en schrijven is van groot belang in onze ogen, terwijl het werk van anderen vaak door ons onopgemerkt blijft. Wij voelen ons aangetrokken tot hen, die een goede dunk van ons hebben, en zijn licht geneigd ons af te keren van hen, die anders over ons denken. Moet dit niet door ons geoordeeld worden?

Paulus verheugde zich evenzeer in het werk van anderen als in zijn eigen werk. Zelfs wanneer Christus uit nijd werd gepredikt, verblijdde hij zich nog! Wonderbaar heerlijk voorbeeld. Laat ons het navolgen.

Timotheüs

Maar ook van Timotheüs wordt ons door de Heilige Geest een schoon getuigenis gegeven in vs. 19-22. Ook hier zelfverloochening en zelfopoffering.

Timotheüs was voor de gelovigen bezorgd, en wel in een tijd, dat allen het hunne zochten. En toch, hoe dierbaar Timotheüs voor het hart van Paulus was, zo vinden wij Paulus nochtans bereid, terwille van het heil der gemeente, zijn kind Timotheüs weg te zenden. En evenzo was ook Timotheüs gewillig om afscheid te nemen van zijn

geliefde vriend en vader in Christus, en de verre, moeilijke reis naar Filippi te ondernemen. Opdat de apostel, nu bedroefd zijnde over de toestand in Filippi, getroost mocht worden.

Timotheüs heeft hierover misschien nooit met iemand gesproken, maar Paulus, geleid door de Heilige Geest, schreef het neer, opdat het niet zou worden vergeten.

De zekere weg om geëerd en verhoogd te worden, is zichzelf te vergeten en te vernederen. De zucht om zichzelf gewichtig te maken is een schadelijk onkruid, dat in de nieuwe schepping niet mag worden gevonden.

De mensen dezer eeuw houden het voor prijzenswaardig zichzelf een weg te banen en zich een plaats in de eerste rijen te verzekeren. Maar Hij, die de werelden schiep, boog zich neder, om de voeten zijner discipelen te wassen. ^{Joh. 13}

Epafroditus

De rij van voorbeelden is met Timotheüs evenwel nog niet ten einde. Wij vinden tenslotte nog het heerlijke voorbeeld van Epafroditus. Wie was hij? Een machtig prediker? Een bejaafde broeder? Wij horen niets van dit alles.

Maar dit wordt ons van hem gezegd, dat hij een man was, die een lieflijke geest van zelfverloochening en zelfopoffering openbaarde. En, niet waar, mijn lezer, dat is beter dan geleerdheid en schitterende gaven. Epafroditus behoorde ook tot hen, die zichzelf

trachtten te vernietigen, en tengevolge daarvan spaart de apostel geen moeite om hem te verheffen. Hoor de schone woorden, die van hem getuigd worden:

"Mijn broeder en medearbeider en medestrijder, en uw afgezondene en bedienaar mijner nooddrift." ^{Fil.2:25}

Welk een opsomming van heerlijke titels! Hoe weinig zal deze getrouwe en nederige dienaar van Christus gedacht hebben, dat er zulk een gedenkteken voor hem zou worden opgericht. Maar de Heer gedooft niet, dat de vruchten der zelfopoffering verdoren, noch dat de naam van zijn zichzelf verloocherende dienstknecht in vergetelheid geraakt. Daarom straalt de naam van de man, van wie wij zeker anders nimmer zouden hebben gehoord met een bijzondere glans op de bladzijden der Heilige Schrift. En wel als een broeder, een medearbeider en medestrijder van de grote apostel der volken.

Wat deed deze vermeldenswaardige man? Offerde hij een vorstelijk vermogen op voor de zaak des Heeren? Daarvan wordt ons niets gezegd.

Wij vernemen slechts, dat hij zijn leven waagde. Dat is hier het gewichtige. Hij offerde geen vermogen, maar zichzelf. Hij was zeer verlangende naar u allen, zo heet het. Waarom? Omdat hij ziek was? Omdat hij smart en ontbering te dragen had? Niets van dit alles. Epafroditus behoorde niet tot die soort mensen, die steeds over

hun eigen lijden en smart klagen. Hij dacht aan anderen. De apostel zegt: "Hij was beangst, omdat gij gehoord had, dat hij krank was." Hoe lieflijk! Het enige, wat hem in zijn ziekte verontrustte, was de gedachte aan zijn geliefde Filippiërs. Hoe zouden zij de tijding van zijn ziekte opnemen?

Toen hij, in de dienst voor hen, aan de rand van het graf stond, hield hij zich niet bezig met zijn eigen lijden, maar dacht aan hún kommer en smart.

Hier ontvouwt zich opnieuw een wonderschone schilderij voor onze ogen, nietwaar? Een man, die in dienst voor anderen zijn leven waagde, ligt krank, de dood nabij. Toch denkt hij niet aan zichzelf, maar aan hén, en is bekommerd over zijn beminde Filippiërs. Deze zijn wederom bezorgd over hem, en Paulus is vol zorg over beiden.

Daar verschijnt God en doet, in zijn ontferming jegens allen, de geliefde vriend en broeder van het sterfbed opstaan. En welk een roerende zorg merken we dan weer op bij de apostel:

"Ik heb hem des te spoediger gezonden, opdat gij, hem ziende, u weder zoudt verblijden en ik te minder bedroefd zou zijn. Ontvangt hem dan in de Heer met alle blijdschap, en houdt dezulken in eere." Fil. 2:28, 29

Waarom? Wegens zijn zelfopoffering. "Want om het werk van Christus was hij tot nabij den dood gekomen, zijn leven niet achtende, opdat hij het gebrek uwer bediening aan mij vervullen zou." Fil. 2:30

En wij?

Geliefde lezers, laat ons over deze dingen veel nadenken! De personen, die ons hier zijn voorgesteld, stralen in zeldzame schoonheid ons tegen.

In de eerste plaats hebben wij onze Heer Zelf, volmaakt in zijn opoffering voor anderen. Dan zien wij Paulus, Timotheüs en Epafroditus, en hoe een ieder van hen, elk in zijn maat, dezelfde gezindheid openbaart, die in de Heer en Meester was.

De Heer geve ons genade om niet alleen veel over deze dingen na te denken en er over te spreken, maar ze ook en bovenal in beoefening te brengen.

Er wordt, vooral in deze dagen, zo veel onenigheid en twist gevonden onder de gelovigen. Hoogmoed en eigenliefde zijn meestal de bron, waaruit dit opspruit.

O, dat toch allen, die het voorrecht deelachtig zijn, om in de naam des Heeren Jezus te geloven, er ernstig naar streven om door hun wandel en handel tot een getuigenis te zijn. "Hoe lieflijk is het, als broeders ook samenwonen," zegt de Psalmist. ^{133:1} Maar is het niet een bespotting van dit woord, als broeders elkander bijten en opeten? Mochten wij toch elkander liefhebben, niet alleen met het woord, maar ook met de daad. En mochten we meer en meer leren, onszelf te vergeten, aan anderen te denken en voor anderen te leven. Dan zullen de kostelijke vruchten der zelfopoffering ook bij ons rijkelijk worden ingeogst.

Anti?

uit: "Perfection or Perdition" door Charles H. Welch & Stuart Allen, blz. 409

".....Jezus, Dewelke, voor ("anti") de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons van God." ^{Heb. 12:2}

Het woord "voor" in dit vers is het griekse "anti", dat soms de betekenis heeft van "in plaats van".

Dit heeft aanleiding gegeven tot een interpretatie van deze passage die er op neer komt dat de Heer de vreugde die Hij voor Zich had opgaf, en in plaats daarvan het kruis verdroeg.

Dit past echter niet in de context. De hele strekking van de brief in het algemeen en van dit voorbeeld in het bijzonder is dat wij vanwege de vreugde in de toekomst het lijden kunnen verdragen in het heden.

Dat is het kenmerk van het voorbeeld van Abraham en Mozes zoals gegeven in het voorgaande hoofdstuk. Vanwege de vreugde die Abraham was voorgesteld nam hij er genoeg mee te leven als "gast en vreemdeling". ^{11:13}

Vanwege de vreugde die Mozes was voorgesteld keerde hij "de schatten in Egypte" de rug toe. ^{11:26}

Door de aan deze hebreeuwse gelovi-

gen in het vooruitzicht gestelde vreugde werden zij aangespoord te verdragen en te lijden. In deze zin zou deze zin moeten worden vertaald!

Keer op keer zouden onze problemen worden opgelost, indien wij ons zouden onderwerpen aan het Woord. Indien wij, in plaats van tijd te besteden aan speculatie over dit woord "anti", enige verzen verder zouden lezen, zouden wij ons antwoord vinden.

"Dat niet iemand zij een hoereerder, of een onheilige, gelijk Ezau, die om ("anti") een spijs het recht van zijn eerstgeboorte weggaf." ^{Heb.12:16}

Ezau verruilde de toekomstige zegening voor de tegenwoordige. Wij zouden evenwel het voorbeeld volgen van Mozes, die zijn tegenwoordige vrijwaring van lijden verruilde tegen (anti), of verwisselde voor (anti), eeuwige vreugde aan de rechterhand Gods.

Zie ook: "een beter en blijvend goed in de hemel" ^{10:34}; "een grote vergelding des loons" ^{10:35}; "de belofte" ^{10:36}; "behouding der ziel" ^{10:39}; "vergelding des loons" ^{11:26}; "een betere opstanding" ^{11:35}; etc. (A.K.H.)

De Zoon des Mensen als Hogepriester in de Hemel

Een studie in Hebreeën door Jb. Klein Haneveld; 1962

Toen de Zoon des Mensen als Apostel van God Zijn werk op aarde had volbracht, hield Hij niet op Dienstknecht van God te zijn. Zijn werk is doorgegaan. Maar het karakter van Zijn werk heeft een volkomen verandering ondergaan.

Nadat Hij op aarde door Zijn eigen dood teniet had gedaan, degenen die het geweld des doods had, dat is de duivel, en door Zijns Zelfs offerande, de zonde had weggenomen, ^{Heb. 2:14} nam Hij een ander werk op Zich, dat Hij volbrengt op een geheel andere plaats. Hij is thans Hogepriester in de hemel, "Bedienaar des waren tabernakels", ^{Heb. 8:2} waarvan de aardse tabernakel, waarin Aäron diende, slechts een schaduw of "tegenbeeld" vormde. ^{Heb. 9:24}

Als de "Apostel onzer belijdenis" is Hij van God uitgegaan. Als de "Hogepriester onzer belijdenis" is Hij tot God teruggekeerd. ^{Heb. 3:1}

Als Apostel is Hij uit de hemel nedergedaald, om de laagste plaats op aarde in te nemen. Als Hogepriester is Hij van de aarde opgevaren, om de hoogste plaats in de hemel in te nemen. ^{Fil. 2:5-11} Toch is Hij als Apostel en Hogepriester "dezelfde Jezus":

"Die nedergedaald is, is Dezelfde ook, Die opgevaren is verre boven al de hemelen." ^{Ef. 4:10}

Het begin van Zijn hogepriesterlijke dienst als Voorspraak en Voorbidder

voor de Zijnen, ^{1Joh. 2:1, 2} vinden wij reeds in Zijn "hogepriesterlijk gebed":

"Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn Uw." ^{Joh. 17:9}

Alle ware kennis begint met de kennis van de Zoon van God in Zijn kwaliteit als Apostel, die op volmaakte wijze Gods wil op aarde heeft volbracht. Door deze kennis wordt de zondaar immers gerechtvaardigd van zijn zonden en ontvangt hij als Goddelijke genadegift het eeuwige leven.

Maar God wil, dat wij zullen toekomen in kennis van onze Heere Jezus

Christus, opdat wij komen tot geestelijke wasdom. Wij hebben Hem reeds leren kennen in Zijn kwaliteit als Apostel op aarde; maar wij moeten Hem ook leren kennen in Zijn kwaliteit als Hogepriester in de hemel.

Speciaal in de Hebreeënbrief wordt ons Christus voorgesteld als de "Hogepriester onzer belijdenis", wiens tegenwoordige werk wordt voorafgeschaduwd in de oudtestamentische typologie.

Dit onderwerp is voor Gods kinderen van het allergrootste belang, omdat het direct te maken heeft met hun dagelijkse levenswandel.

Gods volk in de wereld

De hogepriesterlijke dienst van Christus heeft immers plaats in de tegenwoordige tijd en houdt zich bezig met de omstandigheden van Gods kinderen, die wel "in de wereld" maar niet "van de wereld" zijn. Joh. 17:14-16

Naar Gods gedachten zijn wij slechts reizigers en pelgrims, die door de woestijn dezer wereld trekken naar het hemelse Kanaän. De tocht van Israël door de woestijn naar het aardse Kanaän is een beeld van de tocht van de gelovige van vandaag door de wereld naar het hemelse Kanaän.

Zo waren ook de Israëlieten wel "in de woestijn", maar niet "van de woestijn". Zij waren pelgrims op weg naar het land der belofte. Maar tijdens hun woestijnreis werd het Aäronietische

priesterschap opgericht als tegenbeeld van het ware priesterschap van Christus. Zijn dienst houdt zich dus bezig met de tegenwoordige zonden, afdwalingen, zwakheden, verdrukkingen, noden en gevaren van Gods volk in deze wereld. Zij leert ons, welk werk onze Heer en Heiland op dit moment voor ons verricht.

Het is bedroevend, hoe weinig Gods kinderen in het algemeen de Heere Jezus kennen als de Bedienaar van de hemelse tabernakel. Dat kan alleen maar tot schade zijn voor hun geestelijk leven.

Vele gelovigen hebben er niet het minste begrip van, waaruit de tegenwoordige dienst van de Zoon van des Mensen eigenlijk bestaat. Zij kennen niet alleen het karakter van Zijn tegenwoordige dienst niet, maar beseffen evenmin welke gezegende uitwerking deze dienst heeft op hun dagelijks leven.

Zij weten wel, wat de Heiland voor hen op aarde gedaan heeft; maar zij weten niet, wat diezelfde Heiland thans voor hen in de hemel doet. Toch is het Woord van God daar zeer duidelijk over.

Deze gebrekkige kennis van de Zoon des Mensen kan alleen maar een gevolg zijn van persoonlijke veronachtzaming van de Bijbel en van verkeerde voorlichting of prediking.

Helaas moeten wij constateren, dat vele predikers in onze dagen de ge-

dachten van hun hoorders richten op de dingen van de tegenwoordige wereld. Zij prediken tegen de boosheden en de ongerechtigheden van de moderne maatschappij. Zij prediken een soort christelijke ethiek en sporen de christenen aan om hun krachten te wijden aan de verbetering van de wereld, in plaats van hen te vermanen om toch te blijven op het smalle pad dat hen uit deze wereld uitleidt.

De Heere Jezus zegt duidelijk, dat Hij niet voor de wereld bidt; maar voor hen, die "in de wereld" zijn. ^{Joh. 17:9}

Ook het volk van Israël heeft zich gedurende zijn hele pelgrimstocht nimmer bezig gehouden met cultivering van de woestijn; maar zij bleven op de weg, die hen uit de woestijn uitleidde naar het land der belofte. Daar alleen lag hun toekomst en hun zegen.

Wij willen Gods kinderen dan ook ernstig vermanen om toch vooral acht te geven op de les, die ons wordt geleerd in Heb. 3 en 4, en deze ter harte te nemen. Want in deze hoofdstukken worden wij met klem gewaarschuwd tegen het grote gevaar, waaraan wij in deze tijd zijn blootgesteld.

Zij leren ons echter tevens, welke voorziening God in Zijn oneindige liefde heeft getroffen om ons tegen dat gevaar te beschermen en om ons daarvoor te bewaren. Deze waarschuwing is zo duidelijk en deze voorziening is zo doeltreffend, dat terecht kan worden gezegd:

"Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen". ^{Heb. 2:3}

Het doel van God

De betreurenswaardige geestelijke toestand waarin vele kinderen Gods in onze dagen verkeren is ongetwijfeld een gevolg van het feit, dat zij totaal niets afweten van het grote doel, dat God heeft met Zijn Zoon en met de Zijnen.

Ondanks het klare en heldere getuigenis van de Schrift hebben zij geen flauw begrip van het grote en wonderbare heilsplan van God.

Dit Goddelijk heilsplan omvat de gehele schepping, dus zowel de dingen die in de hemel zijn als die op de aarde zijn. Dit gigantische plan heeft God in Zijn oneindige wijsheid uitgedacht "vóór de grondlegging der wereld". En aan de uitvoering daarvan werkt Hij nog voortdurend.

De meeste christenen weten wel, dat zij door de dood van de Heere Jezus aan het kruis zijn gerechtvaardigd van hun zonden, en dat zij van toekomstige toorn zullen worden verlost.

Maar zij beseffen niet, dat Jezus' lijdens en sterven op aarde slechts belangrijke en noodzakelijke onderdelen waren van het Goddelijk heilsplan.

Zij geven zich geen rekenschap van wat God in deze tijd doet tot verdere verwezenlijking van Zijn eeuwig voor-nemen.

Zij weten wel, wat de Heere Jezus in het verleden voor hen heeft gedaan op aarde; maar zij weten niet, wat Hij voor hen heeft gedaan en nog doet sinds Zijn hemelvaart, en wat Hij nog zal doen in de toekomst, als Hij zal wederkomen.

Als een kind van God leert verstaan, welk doel Zijn hemelse Vader heeft dan zal Hij er ongetwijfeld voor zorgen dat zijn leven in overeenstemming is met dat doel, en niet daarmee in strijd.

Daarom is het noodzakelijk, dat wij als Gods kinderen een duidelijk begrip hebben van het doel dat God met ons heeft. Dan zullen wij evenals Paulus er naar jagen, of wij het ook grijpen mogen, waartoe wij van Christus Jezus ook gegepen zijn. Fil. 3:12

Uiteindelijk is het grote plan van God erop gericht om Zijn Zoon in het openbaar te verheerlijken ten aanschouwe van het ganse heelal, en in het bijzonder op de aarde, waar Hij eens werd vernederd en te schande gemaakt.

Deze aarde, die in het verleden het toneel was van de diepste vernedering van de Zoon van God, zal in de toekomst het toneel worden van de openbaring Zijner glorie en heerlijkheid. Dezelfde aarde, die eens het kruis Zijner schande droeg, zal ook eens de troon Zijner heerlijkheid dragen.

Op de tijd, die door de Vader Zelf is vastgesteld, zal de Heere Jezus op

aarde wederkeren in Zijn eigen heerlijkheid en in de glorie van Zijn Vader:

"Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met Zijn engelen, en alsdan zal Hij een ieder vergelden naar zijn doen." Mat. 16:27

"En wanneer de Zoon des mensen komen zal in Zijn heerlijkheid, en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op den troon Zijner heerlijkheid." Mat. 25:31

Deze belangrijke gebeurtenis zal even zeker onderdeel van de geschiedenis dezer aarde worden, als de kruisiging van Jezus Christus dat thans reeds is.

Erfgenaam van alles

Het eerste wat ons in de Hebreënbrief over de Heere Jezus wordt meegedeeld is dat God Hem heeft gesteld tot "Erfgenaam van alles":

"Welken Hij gesteld heeft tot een Erfgenaam van alles, door Welken Hij ook de wereld gemaakt heeft." Heb. 1:2

Deze woorden vestigen onze aandacht direct op de erfenis van de Zoon van God, die Hij met Zijn "mede-erfgenamen" zal delen. Deze erfenis omvat alle dingen van de gehele schepping Gods.

Zijn rechtmatige aanspraken op het ganse heelal worden ons in herinnering gebracht door een aanhaling uit Psalm 75:

"Maar tot den Zoon zegt Hij: Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid; de schepter Uws koninkrijks is een rechte schepter." Heb. 1:8

En daarna worden de mede-erfgenamen van Christus genoemd:

"Zijn zij (de engelen) niet allen gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?" Heb. 1:14

Er is een zaligheid, die wij nu reeds bezitten, en die betrekking heeft op onze zonden. Ef. 2:8 Wij zijn zalig gemaakt van onze zonden. Maar de Hebreënbrieff spreekt hier over een geheel andere zaligheid, die wij in de toekomst zullen beërven, en die wij "in hope" verwachten. Die zaligheid is ons nu nader, dan toen wij eerst geloofd hebben. Rom. 13:11 Zij heeft betrekking op de "toekomstige wereld van welke wij spreken."

"Want Hij heeft aan de engelen niet onderworpen de toekomstige wereld, van welke wij spreken." Heb. 2:5

De toekomstige wereld of eeuw

De uitdrukking "van welke wij spreken" wijst erop, dat dit Schriftgedeelte spreekt over "de toekomstige wereld" die onderworpen zal zijn aan de Zoon des Mensen.

"Gij hebt Hem een weinig minder gemaakt dan de engelen, met heerlijkheid en eer hebt Gij Hem gekroond, en Gij hebt Hem gesteld over de wer-

ken Uwer handen. Alle dingen hebt Gij onder Zijn voeten onderworpen." Hebr. 2:7, 8; Ps. 8:6, 7

"De toekomstige wereld" zal getuige zijn van de openbaring der heerlijkheid van Christus, zoals de vroegere wereld getuige was van Zijn smaadheid, lijden en sterven. Gods gedachten zijn dus geheel gericht op de toekomstige eeuw. Niet in deze tegenwoordige eeuw, maar in de toekomstige eeuw zullen Zijn eeuwige plannen en raadsbesluiten hun uiteindelijke vervulling krijgen. In de toekomstige eeuw zal Christus alle macht hebben in hemel en op aarde. Daarvan profeteerde reeds de Psalmist:

"Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Zion, de berg Mijner heiligheid." Ps. 2:6

Dit uitzicht op zijn toekomstige heerlijkheid was de vreugde, die Hem was voorgesteld; waarvoor Hij "het kruis heeft verdragen, en schande veracht". Heb. 12:2

Ook thans verwacht Hij nog de uiteindelijke vervulling van de Hem voorgestelde vreugde. Daarvan lezen wij:

"Maar Deze, één slachtoffer voor de zonde geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de rechterhand Gods, voorts verwachtede totdat Zijn vijanden gesteld worden tot een voetbank Zijner voeten." Heb. 10:12, 13

Als wij bedenken, dat de Heere Jezus tot zekere hoogte nog wacht op de

Hem voorgestelde vreugde als loon voor Zijn offerande, dan zullen ook wij ongetwijfeld verlangend uitzien naar deze alles overtreffende gebeurtenis.

Maar voor de voleindiging van de heerlijkheid van Christus is het noodzakelijk, dat ook "de kinderen die God Hem gegeven heeft" ^{Heb. 2:13} en die "der hemelse roeping deelachtig zijn" ^{Heb.3:1} uit deze wereld uitgeleid en gevoerd worden in "de rust" die er overblijft voor het volk van God." ^{Heb. 4:9}
Daarvan lezen wij:

"Dewijl dan blijft, dat sommigen in die rust ingaan, en degenen die het Evangelie eerst verkondigd was niet ingegaan zijn vanwege hun ongehoorzaamheid." ^{Heb. 4:6}

De tegenwoordige dienst van de Zoon des Mensen als Hogepriester heeft uitsluitend ten doel, om "vele zonen (huios) tot heerlijkheid te leiden." ^{Heb. 2:10} Het woord "heerlijkheid" moeten wij in dit verband zien als de omschrijving van het karakter van de "toekomende wereld", het komende koninkrijk van Christus.

Verzoeking in de woestijn

Het derde en vierde hoofdstuk van de Hebreeënbrief spreken over de verzoeking van de Israëlieten in de woestijn. Deze "verzoeking" van Israël in de woestijn wordt hier gebruikt als een waarschuwing aan het verlorene volk van God, dat zich thans in de woestijn van de tegenwoordige boze wereld bevindt.

"Daarom, gelijk de Heilige Geest zegt: Heden, indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet, gelijk het geschied is in de verbittering, ten dage der verzoeking in de woestijn." ^{Heb. 3:7,8}

Uit deze gebeurtenis in Israëls geschiedenis leren wij, dat de verzoeking van God, die de grenzen van Zijn verdraagzaamheid had overschreden, bestond uit de verharding van Zijn verlorene volk, waardoor zij zo haastig afweken van het doel dat Hij hen tevoren had bekendgemaakt.

Gods doel was immers niet alleen om Zijn volk uit Egypte, uit de heerschappij van Farao en uit de slavernij van de tichelstenen, uit te leiden, maar tevens om hen te brengen in de rust en de erfenis van Kanaän, een land vloeiend van melk en honing.

Al deze dingen hadden duizenden jaren geleden plaats in de Arabische woestijn als een schaduw van wat zou gebeuren in de tegenwoordige tijd.

"En deze dingen zijn geschied ons tot voorbeelden, opdat wij geen lust tot het kwaad zouden hebben, gelijkertwijls als zij lust gehad hebben." ^{1Kor. 10:6}

Want God heeft thans door een veel grotere verlossing een volk uitgeleid uit een veel grotere slavernij dan die van Egypte; en Hij heeft tot hen gesproken door Iemand, oneindig groter dan Mozes, over een Rust en een Erfenis onvoorstelbaar groter dan die van Kanaän. En Gods geopen-

baarde doel voor deze tijd is niet alleen, om Zijn verlorene volk te leiden uit de heerschappij van de "overste dezer wereld", de duivel, en uit de bittere slavernij van de zonde, maar ook om hen te brengen in de heerlijkheid, die Hij bereid heeft door Zijn eigen Zoon.

Juist toen het kritieke moment voor Israël was aangebroken om het beloofde land in bezit te nemen, faalden zij jammerlijk en weken zij af van Gods voorgenomen doel.

En de Schrift verklaart met nadruk dat de oorzaak van dit falen lag in hun ongelof:

"En wij zien, dat zij niet hebben kunnen ingaan vanwege hun ongelof." Heb. 3:17-19

Aan hen was "het Evangelie verkondigd"; Heb. 4:2 het goede nieuws van de erfenis, die hen in Kanaän wachtte, was hun gepredikt. Maar:

"Het woord der prediking deed hun geen nut, omdat het niet met geloof gemengd was in degenen, die het gehoord hebben." Heb. 4:2

Het was bij hun (evenals bij ons) immers uitsluitend een kwestie van geloof. Zij moesten geloven wat God hun van de erfenis had gezegd. Zij hadden nimmer de beloofde erfenis gezien. Alles wat zij ervan wisten, wisten zij alleen door het Woord van God. Dat is ook met ons het geval met betrek-

king tot de erfenis van "de toekomstige wereld". Alles wat wij van deze "toekomstige wereld" weten, weten wij alleen door het geloof. Het geloof is immers "een bewijs der zaken, die men niet ziet". Heb. 11:1

En hoewel wij door het Woord van God dus weten, dat het Zijn voornemen is, om alle dingen te onderwerpen aan de heerschappij van Zijn Zoon, zien wij daar nu nog niets van.

"Alle dingen hebt Gij onderworpen aan Zijn voeten..... doch nu zien wij nog niet, dat Hem alle dingen onderworpen zijn." Heb. 2:8

Het merendeel van de Israëlieten had een boos en ongelovig hart, waardoor zij afweken van het woord van de levende God en Zijn doel weerstonden.

"Want hun hart was niet recht met Hem, en zij waren niet getrouw in Zijn verbond." Ps. 78:37

"Zij waren een geslacht, dat zijn hart niet richtte en welks geest niet getrouw was met God." Ps. 78:8

"Zij versmaadden ook het gewenste land; zij geloofden Zijn woord niet; naar de stem des HEEREN hoorden zij niet." Ps. 106:24, 25

Hun harten weken af van het doel, dat God met hen voor had. In plaats van acht te geven op Gods woord, gesproken door Zijn dienstknecht Mozes, luisterden zij naar de leiders

van hun eigen keuze. Daarom worden zij ons tot een waarschuwend voorbeeld gesteld:

"Ziet toe, dat jij Dien, Die spreekt, niet verwerpt; want indien dezen niet zijn ontvloden, die dengene verwierpen, welke op aarde Goddelijke antwoorden gaf, veelmeer *zullen* wij niet *ontvlieden*, zo wij ons van Dien afkeren, Die van de hemelen is." Heb. 12:25

Tegenwoordige prediking

Hoe is het dan "heden" met hen, die belijden tot het volk van God op aarde te behoren?

Is het niet een ernstig feit dat God in onze tijd door Zijn volk op veel ernstiger wijze wordt verzocht dan in de dagen van Israël in de woestijn?

Is het niet waar, dat vele belijdende christenen volledig zijn afgeweken van het geopenbaarde doel van God betreffende de toekomstige wereld?

Zien wij niet overal, dat zij de leiders van hun eigen keuze volgen, die hun prediken de verbetering van de tegenwoordige wereld en hen opwekken om actief deel te nemen aan haar politieke, filantropische en zgn. christelijke activiteiten?

Heeft de prediking, die wij over het algemeen horen, vaak niet ten doel om de aandacht der christenen af te leiden van de toekomstige eeuw, waarin toch de werkelijke vervulling van Gods doel ligt, en hen in plaats

daarvan bezig te houden met de dingen van de tegenwoordige wereld?

Wat vandaag gewoonlijk als evangelisatie wordt aangediend is meestal een "sociaal evangelie" en heeft niets te maken met Gods boodschap van verlossing voor zondaars. Het zijn "blinde leidlieden", die de blinden leiden.

Wij durven gerust te beweren, dat er geen onderwerp is, dat vandaag van groter en directer belang is voor het volk van God, dan de boodschap in het 3e en 4e hoofdstuk van de Hebreeënbrief. Laten wij toch steeds bedenken, dat God in deze tegenwoordige eeuw met ons geen ander doel heeft, dan ons daar uit te leiden en te brengen in de "toekomstige eeuw".

In de tegenwoordige wereld zijn wij alleen maar "inwoners en vreemdelingen", ^{1Pet. 2:11} in de toekomstige eeuw ligt onze toekomst en heerlijkheid.

Gods bedoeling met Zijn volk Israël was niet, dat zij in de woestijn bloementuinen zouden aanleggen om haar te verfraaien, of dat zij politieke, sociale of godsdienstige verbintenissen zouden sluiten met de Amalekieten en de Moabieten.

Zo kan het evenmin Gods bedoeling zijn dat Zijn volk van deze tijd zich zal bezighouden met plannen voor wereldverbetering of zullen samenwerken met ongelovigen om humanistische, filantropische of "christelijke" idealen te verwezenlijken.

Integendeel, juist deze dingen behoren tot de gevaarlijkste listen van Satan, de "overste dezer wereld", om de aandacht van Gods volk af te leiden van het grote plan Gods. Het enige rechtmatige bezit dat wij in deze wereld hebben is: een weg, die ons uit deze wereld leidt.

Onze rechtmatige bezittingen - ons land, onze stad, ons "beter en blijvend goed" ^{Heb. 10:34}, onze "onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis" ^{1Pet. 1:4} - liggen niet in deze tegenwoordige maar in "de toekomstige wereld; waarvan wij spreken."

"Want gij zijt tot nu toe niet gekomen in de rust en in de erfenis, die de HEE-RE, uw God, u geven zal." ^{Deut. 12:9}

De verleiding der zonde

De Hebreënbrieff noemt twee oorzaken die een christen ongevoelig maken voor het Woord van God omtrent Zijn doel in de toekomstige eeuw.

De eerste oorzaak is de verharding van zijn eigen hart, waardoor hij het Woord van God niet leest of onderzoekt.

"Heden, indien Gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet, gelijk het geschied is in de verbittering ten dage der verzoeking in de woestijn." ^{Heb. 3:7}

Vele christenen lezen het Woord Gods zonder dat hun hart geïnteresseerd is. Zij lezen alleen maar uit gewoonte of uit plichtsgevoel, zonder gebed en

zonder er over na te denken. Men kan vele bladzijden van de Bijbel lezen, zonder ware oefening des harten.

Het is mogelijk om regelmatig de Schrift te lezen en toch niets te begrijpen van het grote plan van God, dat daarin wordt ontvouwd. Wij lezen van de godsdienstige leiders te Jeruzalem, dat zij "de Heere Jezus niet kennende, ook de stemmen der profeten, die elke dag gelezen worden, Hem veroordelende, hebben vervuld." ^{Hand. 13:22}

De andere oorzaak wordt genoemd in Hebr. 3:13:

"Maar vermaant elkander te allen dage, zolang het heden genoemd wordt, opdat niet iemand uit u verhard worde door de verleiding der zonde."

Hier wordt als oorzaak van hun ongelooft genoemd dat zij verhard waren door de verleiding der zonde. Dat is in onze dagen een algemeen voorkomend kwaad onder de gelovigen, en vraagt daarom onze bijzondere aandacht.

De zonde is een verleiding. Zij is zeer actief en heeft heerschappij in de wereld. Maar niettemin is de "God dezer eeuw", die "de zinnen der mensen heeft verblind" ^{2Kor. 4:4} erin geslaagd de zonde zodanig te camoufleren en in een aantrekkelijk kleed te steken, dat zij niet meer als zonde wordt herkend.

De wijzen en geleerden van deze eeuw loochenen zelfs het bestaan van de zonde.

Zij dromen van een menselijk ras, dat door opvoeding en beschaving tot een hoge morele en culturele ontwikkeling kan worden gebracht. En al mogen zij de aanwezigheid der zonde niet zonder meer loochenen, dan gaan zij er toch stilzwijgend aan voorbij. Dat doen zelfs godsdienstige leiders en theologen.

Er zijn maar betrekkelijk weinig mensen die erkennen dat de zonde de voornaamste factor is die de tegenwoordige wereld beheerst en haar maakt tot wat zij nu is.

De apostel Paulus verklaart in de Romeinenbrief, dat door één mens "de zonde de wereld ingekomen" is. ^{Rom. 5:12} Sindsdien is de wereld de plaats waarin de zonde heerschappij voert.

De "werken" en "dingen" der wereld, ook haar zgn. "goede werken" en "goede dingen" zijn de resultaten van de inspanningen van zondige mensen, bedoeld om de levensomstandigheden op de van God vervreemde aarde zo aangenaam mogelijk te maken. Dit is de waarheid; maar naar het getuigenis van deze waarheid wil de wereld niet luisteren; integendeel, zij haat degenen die van de waarheid getuigen. Daarom zei de Heere Jezus:

"Mij haat zij, omdat Ik van dezelve getuig, dat haar werken boos zijn." ^{Joh. 7:7}

De "werken" der wereld zijn boos, omdat zij het belang en het genoegen van de mens op het oog hebben, en niet de eer en de heerlijkheid van God.

De mens beroemt zich op zijn eigen werken, en berooft God daarmee van Zijn eer. Als de mens iets groots in de wereld tot stand gebracht heeft, dan verheerlijkt Hij God niet, maar slaat zich vol hoogmoed op zijn borst, zeggende met Koning Nebukadnezar: "Is dit niet het grote Babylon, dat ik gebouwd heb?" ^{Dan. 4:30}

De enige Mens die, nadat Hij het grootste werk op aarde verricht had, tot God kon zeggen: "Ik heb U verheerlijkt op de aarde" was de Zoon des mensen, de Heere Jezus Christus.

Maar juist deze Mens droomde niet van wereldverbetering. Hij nam geen deel aan 's werelds goede werken; integendeel, Hij veroordeelde ze alle als "boze werken".

De dingen die in de wereld zijn, en waarop zij trots is, zijn "niet uit de Vader, maar van de wereld". D.w.z. zij zijn voortgesprongen uit de zondige wereld, en niet uit de Vader. En zij moeten maar al te vaak dienen om de verschrikkelijkheid der zonde te camoufleren of om zelfs haar bestaan te loochenen.

Dit is speciaal waar van 's werelds grote dingen: wetenschappen, kunsten, literatuur en muziek; haar sociale instellingen, amusement, organisa-

ties en bewegingen van allerlei aard; haar periodieken, onderwijsinstututen, enz.

Al deze en vele andere dingen tezamen geven een totaal verkeerd beeld van de werkelijke toestand van de menselijke natuur en van de menselijke samenleving. Zij ontkennen, verbergen en loochenen het feit van de zonde en haar macht en invloed in menselijke aangelegenheden.

De Schrift zegt dat "de gehele wereld in het boze ligt". ^{1Joh. 5:19}

En sinds de Boze de auteur van de zonde is behoeven wij ons er niet over te verwonderen dat Hij alles zal ondernemen om de zinnen van zijn misleide slachtoffers te verblinden voor het bestaan der zonde in de wereld en voor de rampzalige gevolgen daarvan voor het mensdom.

Want al de gruwelen en misdaden, al de pijnen en smarten, al de misstanden en ziekten in de wereld zijn de rechtstreekse gevolgen van de aanwezigheid der zonden.

De vele en onderscheidene politieke, sociale of godsdienstige instellingen en activiteiten kunnen deze verschrikkelijke gevolgen van de zonde wel camoufleren, maar zij kunnen deze nimmer wegnemen. Het is "de weg van Kain", die wel het bestaan van God erkende, maar het bestaan van de zonde loochende. En Kain was de pionier van de eerste menselijke beschaving.

De beschaving van de 20ste eeuw is in wezen op precies dezelfde leest geschoeid en spruit voort uit dezelfde wortel. Bijzondere misdaden, en het bestaan van misdadigers hier en daar, worden weliswaar erkend; het valt ook niet mee, om dat feit te verbergen.

Maar zij worden beschouwd als uitzonderingen, als incidentele abnormaliteiten, als oplevingen van de "brute natuur" waaraan het grootste deel der mensheid allang is ontgroeid.

Dat ieder mens van nature een zondaar is, wordt praktisch door iedereen ontkend. In dit opzicht is vooral de literatuur van de wereld zo bijzonder misleidend en gevaarlijk.

Welke boeken men ook leest, overal vindt men dezelfde valse voorstelling van zaken aangaande de ware aard van de menselijke samenleving.

De wetenschappelijke boeken, de encyclopedieën, de religieuze standaardwerken, de biografieën, de historische boeken, enz., getuigen allen van de grote verrichtingen en prestaties van belangrijke mensen.

De reisbeschrijvingen spreken alleen van een wereld bewoond door interessante en progressieve volken, die langzaam maar zeker voortschrijden naar een hoge vorm van ontwikkeling.

Er mogen dan nog wat "achtergebleven gebieden" zijn, zij zullen door de

progressieve volken worden geholpen om hun levenspeil te verhogen.

Helaas geven de meeste godsdienstige boeken geen betere voorlichting. De weinige boeken, die de waarheid verkondigen betreffende Gods oordeel over de wereld, worden niet beschouwd als literatuur. Elke vorm van de leugen heeft een erkende plaats in de "wereldliteratuur"; alleen de waarheid niet.

Een boek dat de waarheid verkondigt zal nooit een "bestseller" worden. De miljoenen boeken, die de boekenplanken vullen van de bibliotheken, de studeerkamers en de huizen van waarschijnlijk ook vele christenen, verkondigen alle in meerdere of minder mate dezelfde fatale, zielverwoestende leugen van een progressieve mensheid, strevend naar hoge idealen, en van een wereld, die steeds beter en beschaafder of godsdienstiger wordt. Zij vertellen niet, dat de gehele mensheid totaal verdorven is door de zonde en dat de wereld in de macht van de Boze ligt.

Het resultaat van dit bedrog en van deze "verleiding der zonden" is, dat de harten der mensen worden verhard, zodat zij niet willen luisteren naar wat het Woord des Heeren zegt over het ware karakter van de wereld en haar werken; zodat zij niet willen geloven, dat "de gehele wereld in het boze ligt" en dat Satan "de god dezer eeuw"^{2Kor. 4:4} is; zodat zij volkomen onverschillig zijn voor het geopenbaarde doel van

God betreffende de heerlijkheid van Christus en van Zijn mede-erfgenaamen in "de toekomstige eeuw".

Het eerste feit dat de mens absoluut moet weten is dat hij van nature een "zondaar", een "goddeloze" en een "krachteloze" is. Erkenning van dit vernederend en en beschamend feit brengt hem een grote stap dichterbij tot de aanvaarding van de zaligheid Gods.

Maar juist op dat punt zijn het Woord van de levende God en de literatuur van de sterfelijke mens volkomen met elkaar in strijd. De uitwerking die de literatuur van de wereld heeft op de massa van ongelovige mensen is dat zij worden verhard voor het Woord van God. En het grote gevaar voor christenen is, zoals wij hebben gezien, dat zij eveneens worden verhard door "de verleiding der zonde".

Barmhartig en getrouw Hogepriester

Het gevaar waarop wij hebben gewezen is groot. Maar God heeft een wonderbare voorziening getroffen. Hij heeft de zorg voor Zijn volk toevertrouwd aan "een barmhartig en getrouw Hogepriester".

Hij is "barmhartig" jegens ons omdat Hij in alles verzocht is geworden gelijk wij, uitgenomen de zonde. Daarom is Hij bekwaam om medelijden te hebben met onze zwakheden:

"Want wij hebben geen hogepriester, die niet kan medelijden hebben met

onze zwakheden, maar Die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, *doch zonder zonde.*" Heb. 4:15

Hij is bovendien "getrouw" aan God, "die Hem gesteld heeft". Heb. 3:2

Want Hij doet altijd wat in het hart des Vaders is. God heeft in deze tegenwoordige tijd van beproeving en gevaar Zijn volk een Helper gegeven: een "barmhartig Hogepriester".

Wij kunnen er zeker van zijn, dat Hij onvermoeid al Zijn krachten zal wijden aan het welzijn van Gods volk. Hij dient voor ons "in de kracht des onvergankelijken levens". Heb. 7:16 En Hij leeft altijd om voor ons te bidden. Heb. 7:25

De Israëlieten hadden niet altijd een getrouw Hogepriester. Dat hoge ambt werd helaas dikwijls bekleed door iemand gelijk Eli, die Gods volk veronachtzaamde, en tot wie God zeide: "Gij eert uw zonen meer dan Mij, dat gij ulieden mest van het voornaamste aller spijsoffers van Mijn volk Israël." 1Sam. 2:29

En bij een andere gelegenheid zei God over de ontrouwe Hogepriester:

"Ik zal zijn huis rechten tot in eeuwigheid, om der gerechtigheid wil, dien hij geweten heeft; want als zijn zonen zich hebben vervloekt gemaakt, zo heeft hij hen niet eens zuur aangezien". 1Sam. 3:13

Maar tegelijkertijd gaf God de wonderbare belofte die zijn vervulling heeft in Christus:

"Ik zal Mij een getrouwe priester verwekken, die zal doen, gelijk in Mijn hart en in Mijn ziel zijn zal; Die zal Ik een bestendig huis bouwen, en Hij zal altijd voor het aangezicht Mijns Gezalfden (het volk) wandelen." 1Sam. 3:25

2 redenen voor Christus vleeswording

Het eerste wat ons betreffende het Hogepriesterschap van de Zoon van God onder de aandacht wordt gebracht is dat Hij "vlees en bloed" deelachtig is geworden.

"Overmits dan de kinderen des vleeses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden." Heb. 2:14

Met andere woorden: Hij is mens geworden. Het zal ons allen wel duidelijk zijn, dat het voor de Heer noodzakelijk was om mens te worden, opdat Hij de zonden der mensen in het oordeel zou kunnen dragen.

Maar gewoonlijk hebben wij er geen aandacht voor dat Hij ook mens moest worden om Priester te kunnen zijn, d.w.z. om de mens te vertegenwoordigen voor het aangezicht van God.

Vanaf Heb. 2:10 tot aan het eind van dit hoofdstuk is het voornaamste onderwerp: "de Kinderen". Vs. 10, 14, 17

De zorg van de vader is voor Zijn kinderen, en alles wat Hij doet in de wereld is voor hun welzijn. Omdat dus de kinderen vlees en bloed deelachtig waren heeft ook Christus desgelijks de menselijke natuur aangenomen.

Dat moest Hij om twee redenen:

1. Opdat Hij door Zijn dood en opstanding Satans macht over de kinderen zou kunnen verbreken en hen zou bevrijden van de slavernij van de dood, waaraan zij waren onderworpen. ^{Heb. 2:14}
2. Opdat Hij een barmhartig en getrouw Hogepriester zou kunnen zijn, in de dingen, die bij God te doen waren. ^{Heb. 2:17}

Een priester is namelijk iemand, die voor God verschijnt ten behoeve van mensen. En het is duidelijk, dat niemand anders dan een mens de taak van een priester kan vervullen ten behoeve van zijn medemensen. Zo staat het in Heb. 5:1:

"Want alle hogepriester, uit de mensen genomen, wordt gesteld voor de mensen in de zaken, die bij God te doen zijn, opdat hij offere gaven en slachtofferen voor de zonden." ^{Heb. 5:1}

Wij zijn bang, dat vele gelovigen het belang en zelfs de noodzakelijkheid niet beseffen van de diensten van een priester. Maar de Schrift leert duidelijk dat zondige mensen God alleen kunnen naderen door een priester, die door God zelf is aangesteld en op grond van een offer, dat door God Zelf is voorgeschreven.

De toegang die christenen bij God hebben, is dus door Jezus Christus, en krachtens het offer van Zichzelf voor

hen. Hoe worden onze harten vertroost en bemoedigd, als we bedenken dat Zijn verschijning voor Gods aangezicht in deze tijd, en Zijn diensten daar "voor ons" zijn.

En meer nog, dat Hij daar is als een menselijk Wezen, en als zodanig volkomen in staat, medelijden te hebben met onze zwakheden:

"Maar Deze, één slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de rechterhand Gods" ^{Heb. 10:12}

De zonden van Gods volk

Het karakter van Zijn tegenwoordige dienst wordt in Heb. 2:17 in het kort aangeduid met de woorden: "om de zonden des volks te verzoenen".

Laten wij vooral niet vergeten, dat het hier uitsluitend gaat over de zonden van het volk van God. Want de diensten van een priester zijn uitsluitend ten behoeve van het verlorene volk van God.

Er was in Egypte geen tabernakel, geen priesterschap, geen offerande, geen dienst. Al deze dingen werden alleen ingesteld ten behoeve van een volk, dat verlost was door het bloed van het paaslam, en dat uitgeleid was uit Egypte in de woestijn.

Op dezelfde wijze is het priesterschap van de Zoon van God uitsluitend bestemd voor hen, die verlost zijn door het kostbaar bloed van Christus, het ware Paaslam, en die met Christus

gestorven en begraven zijn. Daarvan was de doortocht door de Schelfzee een wonderbaar type.

De kwestie van de verzoening der zonden van Gods volk wordt uitvoerig behandeld in Heb. 9 en 10. Om dit belangrijke onderwerp duidelijk te maken vestigt de Schrift onze aandacht op twee belangrijke typen of schaduw van het Oude Testament.

Het eerste type is de tabernakel zelf, waarvan God zeide tot Mozes:

"Zie, dat gij het alles maakt naar de afbeelding, die u op de berg getoond is." Heb. 8:5

Dit "met handen gemaakte" heiligdom is een tegenbeeld van het ware heiligdom, de hemel zelf, waarin Christus thans is ingegaan." Heb. 9:24

Het tweede type is de dienst van de hogepriester, als hij het "heilige der heilige" inging. Dat deed Hij "éénmaal des jaars, niet zonder bloed, hetwelk Hij offerde voor zichzelf en voor des volks misdaden." Heb. 9:7

De enige dienst, die de hogepriester vervulde, en die andere priesters niet konden vervullen, was de unieke plechtigheid op de Grote Verzoendag. Op deze dag, de 10e van de 7e maand van elk jaar, werd een plaatsvervangend zondoffer gebracht voor de zonden van Gods volk. Deze bijzondere bediening van de hogepriester, die hij elk jaar met de grootst mogelijke ernst

verrichtte, was niets anders dan een schaduw van de dienst van Christus als de Bedienaar van de hemelse tabernakel. De vele ceremoniën, die op de Grote Verzoendag plaats hadden, worden uitvoerig behandeld in het 16e hoofdstuk van het boek Leviticus. Zij zijn alle vol van diepe betekenis.

Er zijn twee speciale dingen, die de hogepriester op die dag moest doen, waarvoor wij aandacht willen vragen. Het zondoffer, dat hij moest nemen van de vergadering der kinderen Israëls, bestond uit twee bokken. Lev. 16:5 Over deze bokken moest het lot worden geworpen: één lot voor de HEERE, en één lot voor de weggaande bok. Lev. 16:8

Nadat hij voor zichzelf verzoening had gedaan Lev. 16:11-14 moest de hogepriester de bok, waarop het lot van de Heere was gevallen, slachten en zijn bloed brengen achter het voorhangsel, om verzoening te doen "vanwege de onreinigheden der kinderen Israëls, en vanwege hun overtredingen, naar al hun zonden". Lev. 16:16

Als hij dit alles verricht had, moest hij de levende bok nemen, zoals wij lezen:

"Als hij nu zal geëindigd hebben..... zo zal hij de levende bok toebrengen; en Aäron zal beide zijn handen leggen op het hoofd van de levende bok en zal daarop al de ongerechtigheden der kinderen Israëls, en al hun overtredingen naar al hun zonden, belijden; en hij zal hem door de hand eens mensen, die voorhanden is, naar de

woestijn uitlaten. Alzo zal die bok op zich al hun ongerechtigheden in een afgezonderd land wegdragen, en hij zal die bok in de woestijn uitlaten."

Lev. 16:20-22

In dit deel van de plechtigheid zien wij twee in het oog vallende kenmerken:

1. Het brengen van het bloed van de geslachte bok in het heilige der heiligen; en
2. Het belijden van de ongerechtigheden der kinderen Israëls op de kop van de levende bok en het wegzenden van die bok naar een onbewoond land, d.w.z. het symbolisch wegdragen van de beleden zonden, zodat zij niet in herinnering worden teruggeroepen.

Om het eerste kenmerk te vervullen, is de Heere Jezus Christus zelf éénmaal ingegaan in het heiligdom van de "meerdere en volmaakte tabernakel, niet met handen gemaakt" en niet door het bloed van stieren en bokken, maar "door Zijn eigen bloed, een eeuwige verlossing teweeggebracht hebbende":

"Maar Christus, de Hogepriester der toekomstige goederen, gekomen zijnde, is door de meerdere en volmaakte tabernakel, niet met handen gemaakt, dat is, niet van dit maaksel, noch door het bloed der bokken en kalveren, maar door Zijn eigen bloed, eenmaal ingegaan in het heiligdom, een eeuwige verlossing teweeggebracht hebbende." Heb. 9:11, 12

Het is dus in de onnoemelijke waarde van Zijn eigen bloed, dat Hij nu verzoening doet voor de zonden van het volk van God.

Dat wil zeggen, dat Hij in een rechtvaardige grond voorziet, waarop God in genade en in overeenstemming met de wens van Zijn hart kan handelen.

Dit verzoenend zondoffer behoeft nimmer te worden herhaald. Er is geen ander offer nodig of mogelijk.

"Christus is éénmaal geofferd om veler zonden weg te nemen." Heb. 9:28

"Door Zijn eigen bloed is Hij eenmaal ingegaan in het heiligdom." Heb. 9:12

"Want met één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden." Heb. 10:14

Het tweede grote kenmerk op de Grote Verzoendag, namelijk het ceremonieel met de levende bok, is een wonderbare "schaduw" van het werk van de Heere Jezus, betreffende het wegdragen van de beleden zonden van Zijn volk naar het land der vergetelheid.

De aanwijzingen, gegeven aan de hogepriester, om "alle ongerechtigheden der kinderen Israëls te belijden", vinden wij terug in Jesaja 53:

"De HEERE heeft onzer aller ongerechtigheden op Hem doen aanlopen." Vs. 6

En nog eens:

"Want Hij zal hun ongerechtigheden dragen." ^{Vs. 11}

God kan dus in getrouwheid en rechtvaardigheid onze zonden vergeven en de belofte van het Nieuwe Testament waar maken: "en hun zonden en ongerechtigheden zal Ik geenszins meer gedenken." ^{Heb. 10:17}

Wij vinden deze beide resultaten van het werk van Christus, dat is verzoening en vergeving van zonden, in de eerste Brief van Johannes:

"Indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde." ^{1Joh. 1:7}

"En Hij is verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor de gehele wereld." ^{1Joh. 2:2}

Want er is geen ander zoenoffer. De vergeving van beleden zonden wordt genoemd in hoofdstuk 1:9:

"Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid."

Het offer voor onze zonden behoeft dus nimmer, te worden herhaald, want de werkzaamheid van het verzoenend bloed van Christus is blijvend. Van de reinigende werkzaam-

heid van het bloed van Christus kunnen wij slechts profiteren "indien wij in het licht wandelen".

Toegang tot God

"Wij hebben zodanige Hogepriester", d.w.z. een Hogepriester die "heilig, onnozelen, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hoger geworden dan de hemelen" is. ^{Heb. 7:26}

Het is een onmogelijkheid, dat Hij in een of andere verantwoordelijkheid die God op Hem gelegd heeft zou falen of dat Hij ook de geringste van het verlorene volk van God uit het oog zou verliezen.

Maar aan de andere kant moeten wij ons voortdurend bewust zijn van onze eigen verantwoordelijkheid en acht geven op de vermaningen, zoals die zo talrijk in de Hebreeënbrief worden gevonden. Want altijd bestaat er de mogelijkheid, dat wij, door onverschilligheid, onvoorzichtigheid, traagheid of positieve ongehoorzaamheid, "verachterden van de genade Gods". ^{Heb. 12:15} Daardoor zouden wij onszelf afsluiten van het genot van een of andere zegen die God voornemens was over ons uit te storten.

God heeft nu door Zijn grote Hogepriester een weg bereid, waardoor wij toegang tot Hem Zelf hebben. En het is dringend nodig, dat wij voortdurend van dit wonderbare voorrecht gebruik maken! De tabernakel en de diensten van de priester in de woestijn waren ten behoeve van de ganse vergadering

der kinderen Israëls. Niettemin was elke Israëliet persoonlijk verantwoordelijk om van deze voorrechten gebruik te maken.

Als hij zich van de zegeningen van de dienst van de priester wilde verzekeren, dan moest hij "naderen" of "verschijnen" op de daarvoor vastgestelde plaats, d.i. de deur der tabernakel, en met het daartoe voorgeschreven offer.

De kwestie van onze "toegang tot God" is buitengewoon belangrijk. Want daardoor wordt de mens een aanbieder en dienaar. Het is onnodig te zeggen, dat God wil worden aanbeden en gediend op de wijze en op de plaats door Hem Zelf aangewezen.

God had in oude tijden een "plaats der aanbidding" op aarde, "een wereldlijk heiligdom." ^{Heb. 9:1} Maar dat was "tot op de tijd der verbetering." ^{Heb. 9:10} Zij is reeds lang te niet gedaan.

De enige dienst die God nu accepteert is in de hemel, achter het voorhangsel; en aanbidder kunnen uitsluitend naderen op grond van het bloed van Jezus Christus, "op een verse en levende weg, welke Hij ons ingewijd heeft." ^{Heb. 10:20}

In de wetenschap, dat de weg des heiligdoms openbaar gemaakt is" ^{Heb. 9:8} en dat wij "een grote Priester over het huis Gods" hebben, "zo laat ons toe-gaan (tot God naderen) met een waarachtig hart, in volle zekerheid des geloofs". ^{Heb. 10:22}

Het woord, hier vertaald door "toe-gaan", is "naderen", d.i. de plechtige handeling van het naderen tot God, als een aanbidder en dienaar. Het voorrecht en de verantwoordelijkheid zijn duidelijk. De zegeningen, die het gevolg zijn van het voortdurend gebruik maken van dit voorrecht, zijn groot. Het verlies dat wij incasseren als wij dit voorrecht veronachtzamen is eveneens groot.

In verband met dit onderwerp over onze toegang tot God, willen wij nog aandacht vragen voor wat wordt gezegd over de Hogepriester:

"Maar Deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk priesterschap, waarom Hij ook volkomen kan zaligmaken, degenen, die door Hem tot God gaan." ^{Heb. 7:24, 25}

Onder dit "volkomen zaligmaken" moeten wij verstaan het brengen van de heiligen tot de volheid van de heerlijkheid en zegen die voor hen bereid zijn in de toekomstige eeuwen. Deze "volkomen zaligheid" is alleen bestemd voor hen, die "door hem tot God gaan".

In dit Schriftwoord wordt ons opnieuw bevestigd van hoe groot belang het is dat wij tot God gaan en naderen voor Zijn aangezicht. De reddende kracht van God is onbeperkt! Maar als wij van die kracht willen profiteren, dan moeten wij tot God gaan door de bemiddeling van Zijn Hogepriester. In Hebreeën 12 worden wij dan ook ernstig vermaand er toch vooral op toe

te zien, "dat niet iemand verachtere van de genade Gods". ^{Heb. 12:15}

Men kan alleen van de genade Gods verachten door niet voortdurend te verschijnen voor "de troon der genade", waar de Hogepriester altijd bereid is om in onze noden te voorzien.

"Laat ons dan met vrijmoedigheid toegegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden te bekwamer tijd." ^{Heb. 4:16}

En aangezien de nood voortdurend terugkeert en onze zwakheden vele en groot zijn, dienen wij dus voortdurend toe te gaan tot de troon der genade, dag voor dag.

Er bestaat geen gevaar dat de overvloed der genade zal zijn uitgeput zolang als de nood van Gods pelgrims voortduurt.

Maar het gevaar bestaat wel dat iemand verachtert van de genade, omdat hij die genade niet zoekt op de daarvoor vastgestelde plaats.

De dingen die boven zijn

Tenslotte, en vóór alle dingen, willen wij onze mede-pelgrims opwekken om met alles wat in hen is te zoeken de dingen die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods.

Laten wij voortdurend bedenken de dingen, die boven zijn, en niet die op de aarde zijn. Want wij zijn gestorven en ons leven is "met Christus verborgen in God". ^{Kol. 3:1, 2}

De tijd van Zijn en onze openbaring in heerlijkheid is nog niet gekomen.

^{Kol. 3:4} Bovendien kunnen de dingen, zoals zij nu op de aarde zijn, slechts dienen om de genegenheden van ons hart af te trekken van Hem, die het enige Voorwerp van onze genegenheden wil zijn.

De reden waarom wij ons aan de activiteiten van de mensen dezer wereld zullen onttrekken is niet dat hun activiteiten en de dingen die zij willen bereiken in zichzelf boos zijn. Wat deze dingen voor ons gevaarlijk maakt is het feit dat iedere poging om de omstandigheden van deze wereld te verbeteren en haar aantrekkelijkheid te verhogen dient om de wereld een grotere hindernis en opstakel voor de verwezenlijking van het doel en plan van God te maken.

Vele van de werken der mensen zijn ondernomen met een doel dat op zichzelf aanbevelenswaardig is. Maar toch zijn zij "boos" omdat zij voortkomen uit hen die de onuitsprekelijke gave ^{2Kor. 9:15} Gods verworpen hebben, namelijk Zijn eniggeboren Zoon, die Hij gegeven heeft voor het leven der wereld. En omdat zij ondernomen worden in het streven om de wereld, die door God veroordeeld is, in stand te houden en te verfraaien.

Als de politieke, religieuze of sociale activiteiten van mensen op een of andere wijze zouden kunnen slagen, dan zou daarmee zijn gedemonstreerd, dat de mens bekwaam is om

voor zichzelf een wereld te scheppen waarin vrede en zegen genoten kunnen worden buiten God om. Met andere woorden: Het bewijs zou zijn geleverd, dat de mens God niet nodig heeft en zonder Hem gelukkig en voorspoedig kan voortgaan.

Aan al zulke ondernemingen, hoe zeer ook door mensen bewonderd, kunnen de heiligen van God geen deel nemen zonder Hem te onteren en zonder smartelijk verlies voor hen zelf te lijden. Dat moet voor ons allen duidelijk zijn, alleen al om het feit, dat de wereld de Heere Jezus Christus niet de plaats heeft gegeven, die Hem rechtmatig toekomt.

Toen de gelegenheid zich voordeed en Hij kwam tot het Zijne (d.i. de wereld) werd Hij met haat verworpen en schandelijk ter dood gebracht. Er was voor de Heere Jezus geen plaats in de wereld.

Toen Zijn eigen volk voor de keuze geplaatst werd, riepen zij uit: "Niet Deze, maar Bar-Abbas". ^{Joh. 18:40} En de wereld is nimmer op die beslissing teruggekomen. De oversten dezer we-

reld hebben de Heer der heerlijkheid gekruist ^{1Kor. 2:8} en zij verwerpen Hem nog steeds.

De houding van de wereld tegenover Christus is vandaag precies dezelfde als vroeger, ondanks de talrijke kerken, de zgn. "christelijke werken" en de velen, die wel zeggen "Heere, Heere", maar die de dingen, die Hij zegt, niet doen.

Velen zullen in die dag inderdaad zeggen: "Heere, hebben wij niet in Uw naam vele krachten gedaan?" Maar Hij zal hen antwoorden: "Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt." ^{Mat. 27:22, 23}

Vele dingen, die de naam "christelijk" dragen, zijn in de ogen van Hem, die harten en nieren doorzoekt, "werken der ongerechtigheid".

Laten wij toch verlangend uitzien naar de verwezenlijking van het doel van Gods werk in "de toekomstige wereld", en "ons benaarstigen om in die rust in te gaan, opdat niet iemand in hetzelfde voorbeeld der ongelovigheid valle." ^{Heb. 4:11}

Nederlands Bijbelstudie Contactdag

zaterdag 15 november 1997, 10.00 uur in 't Poshuis,

Munnikenweg 58,

't Harde

met als onderwerp

Weken der Wet & Werken des Geloofs

Gelegen aan de bosrand en de markt op loopafstand van het winkelcentrum Snelweg A28 Amersfoort-Zwolle; Afrit 't Harde, 1e weg links; 4e weg rechts

Agenda

Bijbelstudies o.l.v. Ab Klein Haneveld worden D.V. en onder voorbehoud gehouden in de volgende plaatsen:

- ALKMAAR donderdag 13/27 nov, 11 dec, 19:45 uur, "Delta",
Noorderkade 50
De brief aan de Romeinen
- AMSTERDAM zaterdag 22 nov, 13 dec, 15:00 uur,
Postjesweg 150
Romeinen 9 t/m 11
- BEVERWIJK zondag 7 dec,
10:00 uur, B.H.K.-gebouw,
Groenelaan 74
- BOLSWARD woensdag 5/19 nov, 3/
17 dec, 20:00 uur, Gebouw Petra,
Burg. Praamsmalaan 18A
- BOLSWARD zondag 9 nov, 9:30 uur,
Gebouw Petra,
Burg. Praamsmalaan 18A
- DRACHTEN donderdag 6/20 nov, 4/
18 dec, 20:00 uur, Rode Kruis ge-
bouw, De Geeuw 31
Het boek Jozua
- DRACHTEN zondag 9 nov, en
2e Kerstdag, 14:00 uur,
Rode Kruis gebouw,
De Geeuw 31
- EINDHOVEN woensdag 12/26 nov,
10 dec, 20:00 uur,
Emmaüskerk,
Barriereweg
- EMMEN maandag 3/17 nov, 1/15
dec, 19:30 uur,
Cultureel Centrum Ichthuskerk,
Walstraat 21
De brief aan de Filippenzen
- 't HARDE zaterdag 15 nov, 17 jan,
14 mrt, 9 mei, 10.00 uur,
't Poshuis, Munnikenweg 58
Nederlands Bijbelstudie Contactdag**
- HARMELEN maandag 10/24 nov, 8
dec, 20:00 uur, H.I. -gebouw,
Willem Alexanderlaan 1
De profetieën van Ezechiël
- LEERDAM zondag 2/16/30 nov, 14
dec, 10:00 uur,
West-End, v Gentstraat t/o nr. 19
- NIEUWLEUSEN zondag 9 nov, 21
dec, 19:30 uur,
Chr. Mavo De Rank
De Volkeren, Israël & Gemeente
- OLDEBROEK dinsdag 11/25 nov, 9
dec, 20:00 uur, Stationsweg 43,
Johannes over Jezus
- SCHEVENINGEN dinsdag 4/18 nov,
2/16 dec, 20:00 uur,
"W.O.S." Badhuisstraat 175
De 1e brief aan Timotheüs
- URK vrijdag 7/21 nov, 5/19 dec,
20:00 uur,
Kantine v.d. Lee, Schulpengat 2
Het boek Prediker
- VROOMSHOOP vrijdag 14/28 nov,
12 dec, 20:00 uur,
't Flierpark, Bevert 2a
Toespraken in Handelingen
- WEZEP zondag /16/30 nov, 14 dec,
17:30 uur; **1e Kerstdag**, 14:00
uur, De Oranjehof, Kerkweg 2

Geliefde lezer,

*De edities van **Nederlands Bijbelstudie Circulaire** volgen elkaar in razend tempo op. Dat is wel nodig ook, want we waren enigszins achterop geraakt, en we willen toch graag 4 nummers per jaar uitbrengen. Dit betekent, dat u, behalve dit exemplaar, dit jaar nog een nummer van ons krijgt.*

*Overigens wordt **Nederlands Bijbelstudie Circulaire** door ons in eigen beheer gedrukt op een stevige laserprinter, omdat dat voor ons simpelweg de meest voordelige methode is. Ons probleem is echter, dat dit printen zeer veel tijd vraagt. Daarom zoeken wij naar (en sparen voor) een printer, die in één door-gang dubbelzijdig kan afdrukken.*

Mocht er onder u iemand zijn die beslag weet te leggen op een dergelijk apparaat, dan houden wij ons aanbevolen. We zouden daarmee kostbare tijd besparen.

Wat onze reizen betreft, we zijn wel ergens mee bezig, maar zijn er nog niet helemaal uit. Komend voorjaar zullen we in ieder geval niets doen. Volgend jaar september hebben we plannen voor Jordanië of Italië. U hoort nog van ons.

*Ons nieuwe email-adres is per heden:
han.klein.haneveld@net.hcc.nl*

Wij danken u voor uw bijdragen en hopen, dat ook deze uitgave zal bijdragen tot meerdere kennis van Hem, die wij liefhebben.

In Christus verbonden,

Han Klein Haneveld

Nederlands Bijbelstudie Centrum

Nederlands Bijbelstudie Cassettes

Nederlands Bijbelstudie Conferenties

Nederlands Bijbelstudie Contactdagen

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

is een uitgave van

Nederlands Bijbelstudie Centrum

Correspondentieadres
Benny Goodmanstraat 40
1311 RA Almere
telefoon/fax 036-5362976

Postbank 5567669
Rabobank 308747046

ten name van
Nederlands Bijbelstudie Centrum
Pater Schuurmanstraat 6
8701 CX Bolsward

Samenstelling en redactie
Ab & Han Klein Haneveld

Vormgeving
Han Klein Haneveld